

Yttrande från Human Bridge Stiftelse

EU-kommissionens förslag på revidering av Avfallsdirektivet (2008/98/EG)

Biståndsorganisationen **Human Bridge Stiftelse** är den aktör i Sverige som samlar in störst volym kläder och textil per år. 2022 samlade Human Bridge in 12 300 ton kläder och textil från Ystad i söder till Sollefteå i norr. Textilinsamlingen möjliggör biståndsverksamhet, som består av att samla in och skicka sjukvårdsutrustning och medicinsk utrustning som bistånd till länder i Afrika, Östeuropa och Mellanöstern.

Human Bridge statistik för 2022 visar att 80% av den insamlade volymen återbrukas i ursprunglig form, 14% återvinns och 4% förbränns. Återstående 2% är icke-textila material som till exempel emballage av papper och plast. Eftersom rätt kompetens, erfarenhet och kapacitet för sortering saknas i Sverige, exporteras det insamlade materialet till kompetenta sorteringsbolag inom EU, som sorterar textilierna i upp till 400 fraktioner. Sådan sortering är en förutsättning för att de textilier som samlas in ska kunna återbrukas i så hög grad.

Ska vi lyckas få till en hållbar textilanvändning måste vi både ställa om produktionen och ge textilierna ett längre liv.

Eftersom miljövinsten med att återbruka textil är stor oavsett om det sker i Sverige eller i någon annan del av världen, är det för miljöns skull nödvändigt att det är möjligt att fortsatt exportera textil till andra EU-länder och globalt.

Human Bridge har samlat in textil i Sverige i mer än 20 år. Vår erfarenhet av storskalig, industriell insamling under så lång tid har gett oss en unik och bred kunskap avseende insamling av textil för återbruk.

Sammanfattning av Human Bridge synpunkter/ställningstaganden till förslaget

- Civilsamhällets aktörer skall kunna upprätthålla insamling av textil separerat från systemet för producentansvar. Det är viktigt att fungerande insamlingsystem som bedrivs av civilsamhällesaktörer inte störs.
- En tydlig definition krävs gällande vad som avses med "sociala företag och enheter i den sociala ekonomin", för att säkerställa att de civilsamhällesaktörer som bedriver textilinsamling i Sverige omfattas.

- Human Bridge är positiva till att ett producentansvar införs som innebär att producenterna skall täcka kostnaderna för separat insamling och sortering av textilier. Dock bör inte producenterna ansvara för upprättande av insamlingssystem då sådana system redan finns och kan utvecklas.
- En första sortering av textilavfall måste kunna ske vid upprättad sorteringsanläggning och inte endast vid insamlingsplatsen.
- Human Bridge motsätter sig att alla textilier som samlas in separat skall betraktas som avfall. Avfallsdefinitionen av textil bör omfatta endast det som ej kan återbrukas eller återvinnas.

Synpunkter och ställningstaganden

Civilsamhällets aktörer skall kunna upprätthålla insamling av textil separerat från systemet för producentansvar

Nuvarande insamling av textil sker idag i huvudsak genom civilsamhällets aktörer. Därför välkomnar Human Bridge förslaget till ändring av Artikel 22c punkt 11, att dessa aktörer fortsatt skall kunna upprätthålla och driva insamling av textil enligt ovan punkt. Befintliga insamlingssystem kan utan större svårigheter utvecklas för att möta den ökade volym som separat insamling av textil kommer att innebära.

För att värna det insamlingssystem som bedrivs av civilsamhällets aktörer är det avgörande att det klarläggs att denna insamling enligt Artikel 22c punkt 11 kommer att tillåtas på kommunernas insamlingsplatser.

Sociala företag och enheter i den sociala ekonomin

Det är viktigt att tydlighet skapas gällande vad som avses med "sociala företag och enheter i den sociala ekonomin", för att säkerställa att de civilsamhällesaktörer som bedriver textilinsamling i Sverige omfattas. Human Bridge anser att 90-konto, medlemskap i Giva Sverige eller motsvarande skall beaktas vid definitionen av vad som avses med "sociala företag och enheter i den sociala ekonomin".

System för storskalig insamling av textil finns redan i Sverige

Human Bridge är positiva till att ett producentansvar införs som innebär att producenterna skall täcka kostnaderna för separat insamling och sortering av textilier. Dock anser Human Bridge att producenterna inte skall ansvara för att upprätta insamlingssystem då sådana system redan existerar och kan utvecklas.

Human Bridge anser att organisationen för producentansvar bör vara fristående från producenterna för att säkerställa de ekonomiska, ekologiska och miljömässiga målsättningarna nås. Det är olämpligt att producenterna skall ansvara för detta då incitamenten att säkerställa att så mycket som möjligt återanvänds kommer att vara underställt incitamenten att få sälja nytt.

Införande av separat insamling av textil kommer att få störst effekt i de kommuner som idag inte redan har avtal om textilinsamling. I de kommuner som har avtal kommer utmaningen främst ligga i att fånga upp de volymer som fortsatt kastas i restavfallet. Kommuner med avtal för textilinsamling bör betraktas som förberedda för kravet om separat insamling från 1 januari 2025.

En första sortering av textilavfall måste kunna genomföras vid upprättad sorteringsanläggning

Förslaget om ändring av Artikel 22d punkt 2, att separat insamlade textilier skall genomgå kontroll vid platsen för insamling behöver ändras eftersom det av praktiska skäl inte kommer att vara genomförbart. När insamling sker genom större utrustning såsom slutna containers, behöver kontrollen tillåtas vid av insamlaren uppsatt anläggning där utrustning för en effektiv hantering för sortering tillgodoses.

Avfallsdefinitionen av textil

Human Bridge motsätter sig ändringen av Artikel 22d punkt 3, att alla textilier som samlas in separat skall betraktas som avfall. Statistik visar att upp till 80% av insamlad volym efter sortering går att återbruka direkt. Att då betrakta hela volymen insamlad textil som avfall är orimligt. Human Bridge anser att avfallsdefinitionen måste ändras så att endast det som återstår efter att textilier för återbruk och återvinning sorterats ut betraktas som avfall.

Holsbybrunn 2 november 2023

Lars Råsberg

Biträdande direktor

Human Bridge Stiftelse